

ГЕНДЕРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Викладач: кандидат філософських наук, доцент кафедри Сорокіна Олександра Сергіївна

Кафедра: соціології, IV корпус, ауд. 309

E-mail: sorokina.soc@gmail.com

Телефон: (061) 228-75-58

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:	Соціологія Магістр						
Статус дисципліни:	Обов'язкова						
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2023-2024	Рік навчання	2	Тижні	14
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів	4	Лекційні заняття – 6 Практичні заняття – 6 Самостійна робота – 78			
Вид контролю:	Залік						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3655						
Консультації: особисті – понеділок, вівторок, з 13:00 до 14:00, Zoom, Moodle (форум курсу)							

ОПИС КУРСУ

Метою курсу «Гендерні дослідження» є формування у студентів цілісного уявлення гендерного дискурсу, практик та суспільних дискусій, пов'язаних з питаннями гендеру.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Гендерні дослідження» є:

- ознайомити студентів із специфікою предметного поля гендерних досліджень;
- сформуванню знання щодо провідних концепцій гендеру, пріоритетними напрямками дослідження у галузі;
- сформуванню знання понятійного апарату та методології гендерних досліджень;
- сформуванню навички аналізу та діагностики гендерної взаємодії та гендерних конфліктів.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні

знати:

- основні поняття та категорії курсу;
- методологію соціологічного дослідження гендеру;
- класичні та новітні соціологічні концепції;
- специфіку розв'язання гендерно обумовлених конфліктів у різних сферах взаємодії;

здобувачі повинні вміти:

- діагностувати особливості гендерного маркування комунікації;
- визначати детермінанти гендерних конфліктів та будувати сценарії їх розв'язання;
- аналізувати суспільний дискурс щодо гендерної тематики;
- прогнозувати динаміку розвитку соціальних процесів та вплив гендерно обумовлених питань на них;
- розробляти рекомендації щодо налагодження ефективної взаємодії у сфері.



Змістове наповнення курсу, що викладається на лекційних і семінарських заняттях та засвоюється студентом під час самостійної роботи, забезпечує набуття **компетентностей**:

СК01. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси.

СК02. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти.

СК09. Здатність презентувати результати наукових досліджень і готувати наукові доповіді та публікації.

СК10. Здатність обирати методологію та зіставляти результати різних соціологічних досліджень.

СК11. Здатність аналізувати новітні досягнення теоретичної соціології, які є основою для формування критичної соціологічної саморефлексії у процесі пізнання складної соціальної реальності

Програмні результати навчання:

РН01 Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.

РН02 Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.

РН05 Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах.

РН11 Обрати методологію та зіставити результати різних соціологічних досліджень.

РН12 Аналізувати новітні досягнення теоретичної соціології, як основу для формування критичної соціологічної саморефлексії у процесі пізнання складної соціальної реальності.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани занять, методичні рекомендації до виконання завдань розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3655>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (має 60 балів)

Участь у роботі практичних занять – має різнобічні форми та може бути реалізована у вигляді класичної доповіді, змістовного доповнення, участі у дискусії, відповіді на додаткові запитання. Вимоги до усних відповідей та їх оцінювання детально викладені у програмі курсу, що знаходиться на платформі moodle znu moodle znu <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3655>

Виконання завдань у системі moodle znu – відбувається за затвердженим графіком за тематикою курсу.

Участь у роботі практичних занять – має різнобічні форми та може бути реалізована у

Підсумкові контрольні заходи (має 40 балів):

Залікове тестування (має 20 балів). Передбачає підсумкове тестування за змістом курсу. Перелік питань для підготовки знаходиться Moodle <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3655>

Виконання індивідуального завдання (має 20 балів), виконується протягом семестру.

Усний захист індивідуального завдання (вимоги до написання знаходяться на платформі Moodle <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3655>

У разі виникнення питань щодо його виконання студент звертається за консультацією до викладача.

Перелік питань підсумкового контролю та методичні рекомендації до виконання індивідуального завдання див. на сторінці курсу в Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3655>



Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1	Участь у семінарських заняттях	Протягом першого змістового модулю	5
	Виконання завдань у системі moodle		5
Змістовий модуль 2	Участь у семінарських заняттях	Протягом другого змістового модулю	5
	Виконання завдань у системі moodle		5
	Тестування у системі moodle	Тиждень 7	10
Змістовий модуль 3	Участь у семінарських заняттях	Протягом третього змістового модулю	5
	Виконання завдань у системі moodle		5
Змістовий модуль 4	Участь у семінарських заняттях	Протягом четвертого змістового модулю	5
	Виконання завдань у системі moodle		5
	Тестування у системі moodle	Тиждень 14	10
Підсумковий контроль (max 40%)			
<i>Залік</i>			20
<i>Захист індивідуального дослідницького завдання (робота з візуальної соціології)</i>			20
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FХ	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		



РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1.			
Тиждень 1 Лекція 1	Вступ до навчальної дисципліни «Гендерні дослідження».	Участь у семінарських заняттях Виконання завдань у системі moodle	5
Тиждень 3 Семінар 2	Гендерна проблематика в соціологічних дослідженнях.		5
Змістовий модуль 2.			
Тиждень 5 Лекція 2	Гендерні аспекти родинних відносин.	Участь у семінарських заняттях Виконання завдань у системі moodle Тестування у системі moodle	5
Тиждень 7 Семінар 3	Гендерні стереотипи.		5
Змістовий модуль 3			
Тиждень 9 Лекція 3	Гендерна соціалізація.	Участь у семінарських заняттях Виконання завдань у системі moodle	5
Тиждень 11 Семінар 3	Гендерні уявлення в національних культурах.		5
Змістовий модуль 4			
Тиждень 13-14	Гендерна ідентифікація.	Виконання завдань у системі moodle Виконання завдань у системі moodle Тестування у системі moodle	5 5 10

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

- Гендер у психологічних та соціологічних дослідженнях : навч. посіб. / Л. О. Шевченко, Ю. В. Кобікова, І. В. Ламаш та ін. Київ, 2015. 148 с.
- Гендерні дослідження : збірка. Київ, 2015. 228 с.
- Жуковська Г. Г., Левченко К. Б., Остапенко О. О., Сулова О. І. Гендерна політика в нормативно-правових документах. Ч. 1 / за заг. ред. К. Б. Левченко. Київ, 2020. 186 с.
- Марценюк Т. Гендерна рівність і недискримінація : посіб. для експертів і експертток аналітичних центрів. Київ : SIDA, 2014. 65 с.
- Основи гендерного аналізу : конспект лекцій / уклад. Ю. М. Савельєва. Суми : Сумський державний університет, 2023. 37 с.
- Шевченко З. В. Соціально-філософські проблеми гендеру та фемінізму : навч.-метод. посіб. Черкаси : Чабаненко Ю. А, 2022. 130 с.

ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

- Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? : посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених. Київ : Дух і Літера, 2015. 380 с.
- Гендерні дослідження: прикладні аспекти : монографія / за наук. ред. В. П. Кравця. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2013. 448 с.
- Гендерні студії у вищій школі: сучасні виклики та досягнення : матеріали Всеукр. наук.-пед. підвищ. кваліф. (м. Львів, 5 вересня - 16 жовтня 2022 р.). Одеса : Гельветика, 2023. 120 с.



4. Дерев'янюк В. В. Пізнавальні стратегії соціологічного дослідження взаємообумовленості гендерної ідентичності і діяльнісного потенціалу людини. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*. 2012. Вип. 17. С. 36–43.
5. Котова-Олійник С. В. Гендерні відносини як об'єкт соціально-філософського дослідження. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2012. Вип. № 51. С. 133–142.
6. Образ, тіло, порядок. Гендерні дослідження в міждисциплінарному спектрі : антологія / пер. з англ. та нім. ; за ред.: К. Міщенко, С. Штретлінг. Київ : Медуза, 2014. 232 с.
7. Ткалич М. Г. Гендерна психологія : навч. посіб. 2-ге вид., випр., допов. Київ : Академвидав, 2016. 256 с.
8. Фурманкевич Н. До проблеми аналізу гендерних досліджень у соціальній комунікації: теоретичний аспект. *Теле- та радіожурналістика : збірник наукових праць / редкол.: В.В. Лизанчук (голов. ред.) та ін. Львів, 2016. № Вип. 15. С. 79–87.*
9. Харченко О. І. Гендерні дослідження у соціології : спроба диференціації. *Вісник Львівського університету. Серія соціологічна*. 2011. Вип. 5. С. 205–211.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Affective Worldmaking : Narrative Counterpublics of Gender and Sexuality / S. Schultermandl, J. Aresin, S. S. P. Whybrew, D. Simic (eds.). Bielefeld : transcript, 2022. 236 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0056184.pdf>.
2. Briggs R. A., George B. R. What Even Is Gender?. London : Routledge, 2023. 196 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0055839.pdf>.
3. Clemens C. L. Introduction to Women's & Gender Studies. The Pennsylvania Alliance for Design of Open Textbooks, 2023. 180 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0055833.pdf>.
4. Gender in Focus : Identities, Codes, Stereotypes and Politics / A. Zamfira, C. de Montlibert, D. Radu (eds.). Opladen : Verlag Barbara Budrich, 2018. 370 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi69/0050527.pdf>.
5. Gender Roles in the Future? Theoretical Foundations and Future Research Directions / edited by A. H. Eagly, S. Sczesny. Lausanne : Frontiers Media SA, 2019. 247 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051296.PDF>.
6. Measuring Gender Equality : A Multidisciplinary Analysis of Some EU Countries / E. di Bella, S. Fachelli, P. Lopez-Roldan [et al.] (eds.). Cham : Springer, 2023. 205 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi77/0057418.pdf>.
7. Nielsen H. B. Feeling Gender : A Generational and Psychosocial Approach. London : Palgrave Macmillan, 2017. 336 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051241.pdf>.



РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування занять обов'язкове.

Завдання мають бути виконані в зазначені терміни.

Пропуски занять, незалежно від причини підлягають відпрацюванню у години консультацій.

За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять персональні електронні пристрої (телефони, ПК) можна використовувати лише за умови виробничої необхідності (за погодженням з викладачем). Мобільні телефони повинні бути переведені на беззвучний режим. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо.

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розмішуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених Кодексом академічної доброчесності ЗНУ: <https://tinyurl.com/yaбyк4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>;

Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ:
<https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: Борисов Костянтин Борисович
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50



РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>